

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТРУ

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ОСНОВИ СИСТЕМ АВТОМАТИЗОВАНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**
(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ **193 – Геодезія та землеустрій**
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової / освітньо-

_____ **Геодезія та землеустрій**
творчої програми)

Силабус освітнього компонента «Основи систем автоматизованого проектування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 193 Геодезія та землеустрій, за освітньо-професійною програмою Геодезія та землеустрій.

Розробник: Мельник О.В., кандидат технічних наук, доцент

Погоджено
Гарант
освітньо-професійної програми:

Олександр МЕЛЬНИК

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Анна УЛЬ

**Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра геодезії,
землевпорядкування та кадастру**

СИЛАБУС

Вибіркового освітнього компонента

**ОСНОВИ СИСТЕМ АВТОМАТИЗОВАНОГО
ПРОЕКТУВАННЯ**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво Спеціальність: 193 Геодезія та землеустрій Освітня програма: Геодезія та землеустрій, другий (магістерський) рівень освіти	вибіркова
180 год. 6 кредитів		Рік навчання – 2
		Семестр – 3
ІНДЗ: немає		Лекції – 36 год.
		Лабораторні – 36 год.
		Консультації – 18 год.
		Самостійна робота – 90 год.
Мова навчання	українська	
	Форма контролю: залік	

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Мельник Олександр Валентинович
Науковий ступінь	Кандидат технічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру
Профайл	https://wiki.eenu.edu.ua/wiki/%D0%9C%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80_%D0%92%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
Телефон	+380501847315
e-mail	hockins@vnu.edu.ua
Консультації	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу

Освітній компонент (ОК) "**Основи систем автоматизованого проектування**" є складовим елементом багатогранного блоку загальної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 19 – Архітектура та будівництво спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій освітньо-професійної програми "Геодезія та землеустрій".

Оволодіння спеціалізованими програмними продуктами в рамках даної ОК дозволить опанувати навичками створення різного роду продукції, зокрема топографо-геодезичної та землевпорядної продукції із застосуванням сучасних комп'ютерних технологій, в тому числі для створення цифрових карт. Предметом вивчення навчальної дисципліни є система наукових та практичних знань у галузі топографічного, землевпорядного креслення та основ машинної та інженерної графіки.

Пререквізити

ОК першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: Математична обробка геодезичних вимірів; "Геодезія", "Топографія", "Вища математика", "Практикум з геодезичних приладів" тощо.

Постреквізити

ОК, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни "Основи систем автоматизованого проектування": "Географічні інформаційні системи", "Основи землевпорядкування та кадастру", "Землевпорядні вишукування", "Землевпорядне проектування", "Курсовий проєкт з геодезії", а також дисципліни вільного вибору.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни "Основи систем автоматизованого проектування" є розкриття основних понять та методів розв'язання геометричних задач; розвитку просторового мислення та навичок конструювання геометричних об'єктів за даними умовами; опанування основних правил виконання геодезичних, та топографічних; вироблення навичок виконання графічних робіт.

Завданням вивчення даної дисципліни є вивчення основ роботи з системою автоматизованого проектування (САПР) Autocad та набуття навичок викреслювання, проектування і побудови математичної основи топографічних планів та карт, отримання вмінь та навичок компонування і оформлення картографічних творів на основі різних вихідних матеріалів.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати:**

- інструментарій для виконання топографічного креслення засобами систем автоматизованого проектування;
- методи та методики побудови різних елементів топографічних карт

і планів із використанням різних вихідних даних засобами систем автоматизованого проектування;

- методи викреслювання, укладання, редагування, оформлення та підготовки до видання топографічних карт і планів, що виготовлені у цифровій формі.

ВМІТИ:

- використовувати інформаційні технології, сучасні операційні системи, комп'ютерну техніку, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм;
- використовувати методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання;
- опрацьовувати результати інженерно-геодезичних спостережень, топографічних знімів, з використанням комп'ютерних програмних засобів і автоматизованих систем проектування
- створювати та оформлювати топографічні карти і плани;
- використовувати інструменти, команди та функції для забезпечення виконання топографічного креслення засобами систем автоматизованого проектування;
- виконувати побудову основних елементів топографічних карт та планів засобами систем автоматизованого проектування.

Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти набудуть такі компетентності:

Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні прикладні задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або опрацювання інновацій і характеризується комплексністю та/або невизначеністю умов

Загальні компетентності:

- здатність до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення, оволодіння культурою мислення (ЗК-1);
- готовність до кооперації з колегами, роботи у колективі, зокрема в польових умовах і в умовах експедицій у малозаселених і важкодоступних місцях (ЗК-3);
- володіння основними методами, способами і засобами отримання, зберігання, обробки інформації, наявність навичок роботи з комп'ютером як засобом управління інформацією (ЗК-9);
- здатність розуміння сутності і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства, усвідомлення небезпек і загроз, що виникають в цьому процесі, дотримання основних вимог інформаційної безпеки, зокрема захисту державної таємниці (ЗК-14).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- уміння використовувати нормативні правові документи у своїй діяльності (СК-1);
- здатність здійснювати пошук, зберігання, обробку та аналіз інформації, що отримані з різних джерел і баз даних, представляти її в необхідному форматі з використанням інформаційних, комп'ютерних та мережевих технологій (СК-3);
- здатність використовувати знання сучасних технологій проектних, кадастрових та інших робіт, що пов'язані з геодезією, землеустроєм та кадастрами (СК-4).
- здатність до виконання топографо-геодезичних, аерофотознімальних, фотограмметричних та гравіметричних робіт з метою забезпечення картографування території України в цілому або окремих її регіонів і ділянок (СК-6);
- здатність до виконання польових і камеральних геодезичних робіт зі створення, розвитку та реконструкції державних геодезичних, нівелірних, гравіметричних мереж і мереж спеціального призначення та знімачів місцевості для створення оригіналів топографічних планів і карт (СК-7);
- здатність до виконання робіт щодо топографо-геодезичного забезпечення кадастру територій та землеустрою, створення оригіналів кадастрових карт і планів та інших графічних матеріалів (СК-10);
- уміння застосовувати засоби обчислювальної техніки для математичної обробки результатів польових геодезичних вимірювань, астрономічних спостережень, гравіметричних визначень, фотограмметричних вимірювань (СК-11);
- здатність визначати достовірність, сучасність і точність картографічної інформації (СК-15);
- отовність до реалізації заходів щодо підвищення ефективності топографо-геодезичного, аерофотознімального та землепорядного виробництва, що спрямовані на зниження вартості, трудомісткості і підвищення продуктивності праці (СК-19);

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, відведених на:					Форма контролю */ Бали
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації	
Змістовий модуль I. Теоретичні основи автоматизованого проектування						
Тема 1. Теоретичні основи автоматизованого проектування	17	2	4	10	1	ІРС/ТР/5
Тема 2. Наукове обґрунтування автоматизованого проектування	17	2	4	10	1	ІРС/ТР/5

Тема 3. Різновиди стратегії проектування	16	2	4	10		IPC/5
Тема 4. Технології та принципи автоматизованого проектування	16	2	4	10		IPC/5
Разом за модулем 1	66	8	16	40	2	20
Змістовий модуль II. Побудова типових креслень та видання креслень						
Тема 5. Автоматизація проектування та її ефективність.	20	2	6	10	2	P3/K/10
Тема 6. Технічні засоби для автоматизованого проектування	20	2	6	10	2	P3/K/10
Тема 7. Модель програмного комплексу автоматизованого проектування в землеустрої.	20		6	12	2	P3/K/10
Тема 8. Вирішення проектних задач В САПР	24		8	14	2	P3/K/10
ІНДЗ						ІНДЗ/40
Разом за модулем 2	84	4	26	46	8	80
Всього	150	12	42	86	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

На основі вихідних даних здійснити побудову деталі виробу в вигляді "зверху", "збоку", "розріз" а також його аксонометричне креслення.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: експерименти на основі імітаційного комп’ютерного моделювання, розв’язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою комп’ютера – комп’ютерне тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, лабораторні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати завдання лабораторних робіт та завдання для самостійної роботи;

- виключати мобільний телефон під час занять і під час поточного контролю знань за темами;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником освітнього компонента.

Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи даний освітній компонент, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів освіти;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів освіти.

Лабораторні роботи виконуються за індивідуальними завданнями, які здобувачі освіти отримують на першому занятті. У випадку виявлення не самостійного виконання робіт (або не за отриманим завданням), результати оцінювання цих робіт анулюються, а студент отримує нове індивідуальне завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Виконання усіх форм робіт, які підлягають оцінюванню, відбувається у визначені розкладом терміни. Пропуск з поважних причин теми чи окремого заняття може бути відпрацьованим під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3.2_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf)

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтинг здобувача освіти з навчальної роботи визначається відповідно до "Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки" (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf).

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за контрольні заходи змістових модулів, які проводяться у формі комп'ютерного тестування (максимум – 20 балів за кожен змістовий модуль, всього 40 балів), виконання завдань лабораторних робіт тем змістових модулів (максимум – 50 балів) та участь у дискусіях лекційного матеріалу (максимум – 10 балів).

До контрольного заходу у вигляді комп'ютерного тестування допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу, в тому числі і матеріал самостійно, та частково виконали лабораторні роботи із даного змістового модуля. Завдання комп'ютерного опитування обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання. Тестове завдання кожного контрольного заходу складається з 20 питань. За кожну правильну відповідь здобувач освіти отримує 1 бал.

За виконання завдань лабораторних робіт, а саме 5 розрахунково-графічних робіт, здобувачі освіти отримують максимум 50 балів (по 10 за кожну роботу). Оцінка, яка виставляється за розрахунково-графічну роботу, складається з таких елементів: вміння здобувача демонструвати практичні навички роботи з ГІС; оформлення роботи; своєчасне виконання.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного компонента освіти на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять (тощо), самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт тощо.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом (програмою) ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час **ліквідації академічної заборгованості**. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються.

Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100 балів.

На залік виносяться типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

На залік з освітнього компоненту «виноситься комплексне завдання щодо створення засобами САПР Autocad топографічного плану місцевості у масштабі 1:500. Максимальна кількість балів – 100 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Освітній компонент оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Орієнтований перелік питань до заліку

1. Історичні аспекти розвитку САПР
2. Команди загального редагування.
3. Налаштування програми та розширених параметрів.
4. Налаштування розмірних стилів.
5. Системи координат та робота з ними.
6. Побудова гіпсометричних шкал глибин і висот
7. Шрифтове оформлення топографічного плану
8. Штрихове оформлення топографічного плану
9. Web-графіка, комп'ютерна поліграфія.
10. Зв'язок між параметрами зображення і розміром файлу.
11. Масштабування растрових зображень.
12. Фрактальна графіка. Основні поняття тривимірної графіки
13. Колірна модель CIE Lab.
14. Колірна модель RGB.
15. Колірна модель HSB.
16. Колірна модель CMYK, кольоророзділення.
17. Системи керування кольором

18. Двомірна система координат в AutoCAD Map. Координати в AutoCAD Map та способи їх введення.
19. Ліміти креслення в AutoCAD Map.
20. Іменовані види та їх параметри в AutoCAD Map.
21. Обчислення розмірів та викреслювання рамок топопланів
22. Вивчення особливостей компонування топографічних планів
23. Викреслювання елементів зарамкового оформлення топопланів
24. Роздільна здатність. Лініатура, амплітудна та частотна модуляція растру.
25. Стохастичне растрування. Інтенсивність та динамічний діапазон растру.
26. Способи опису кольору. Закони Грассмана.
27. Математичні основи векторної графіки. Криві Безьє.
28. AutoCAD Map для створення документів ГІС.
29. Технологія роботи з командами AutoCAD Map.
30. Побудова гіпсометричних шкал глибин і висот
31. Шрифтове оформлення топографічного плану
32. Штрихове оформлення топографічного плану
33. Web-графіка, комп'ютерна поліграфія.
34. Зв'язок між параметрами зображення і розміром файлу. Масштабування растрових зображень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Остапчук С.М. Топографічне креслення. Навчальний посібник. – Рівне, 2004. – 104 с.
2. Саєнко С. Ю. Основи САПР / С. Ю. Саєнко, І. В. Нечипоренко – Х. : ХДУХТ, 2017. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.
3. Ли К. Основы САПР (CAD/CAM/CAE). – СПб.: Питер, 2004. – 560 с
4. Єщенко О.А. Основи САПР [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студ. напряму 6.050503 “Машинобудування” ден. і заочн. форм навчання. / Єщенко О.А., Р.Л. Якобчук, Змієвський Ю.Г. – К.: НУХТ, 2014. – 205 с.
5. Тимченко А. А. Основи системного проектування та системного аналізу складних об'єктів: Основи САПР та системного проектування складних об'єктів: Підручник / за ред.. В.І.Бикова.- 2-ге вид. – К.: Либідь, 2003. – 272 с.
6. Наумчук О. М. Основи систем автоматизованого проектування. – Рівне : НУВГП, 2008. – 136с
7. Умовні знаки для топографічних планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500. К.: Міністерство екології та природних ресурсів України, 2001.

Додаткова

Інтернет-ресурси

<https://help.autodesk.com/view/ACD/2020/ENU/>